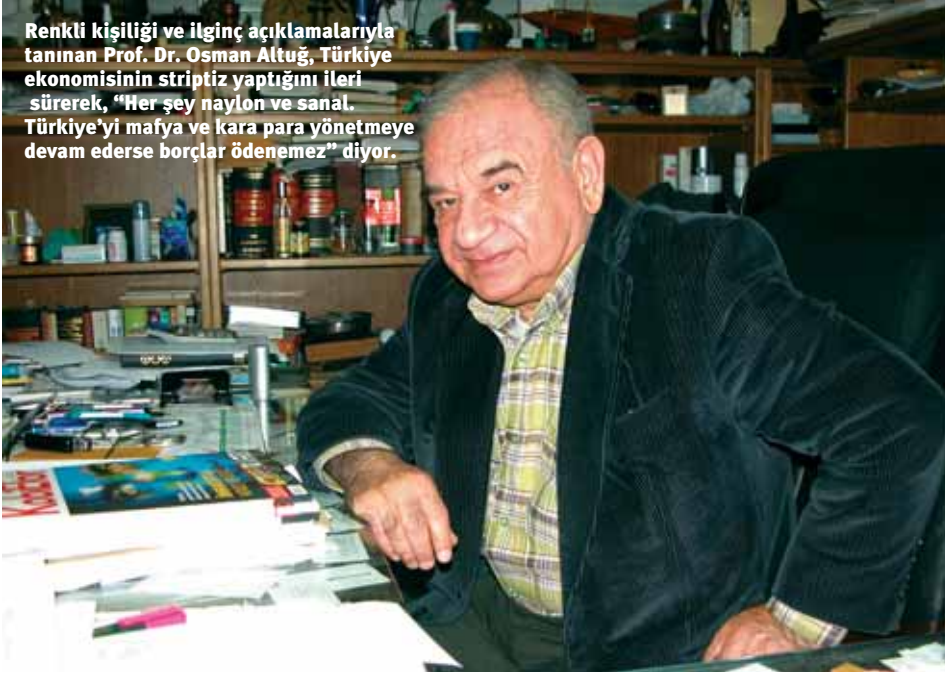

Renkli kişiliği ve ilginç açıklamalarıyla tanınan Prof. Dr. Osman Altuğ, Türkiye ekonomisinin striptiz yaptığını ileri sürerek, "Her şey naylon ve sanal. Türkiye'yi mafiya ve kara para yönetmeye devam ederse borçlar ödenemez" diyor.

Prof. Dr. Osman Altuğ, hükümetin ekonomi politikalarına sert eleştiriler yöneltti. 2010 yılının 2009'a nazaran daha zor bir yıl olacağını belirten Altuğ, ekonominin kurallarının acımasız olduğunu vurguladı.

Prof. Dr. Osman Altuğ;

EKONOMİNİN KURALLARI ACIMASIZ

— Söyleşi: Kader Karaçay YILMAZ —

1 980'den 2000 yılına kadar hükümetlere danışmanlık yapmış bir isim. Türkiye'yi rakamlarla yorumluyor. Mevcut politikalarla geleceği parlak görmüyor. Küresel ekonomik krizi kemikleşmiş sorunlara örtü kabul etmiyor. İfadeleri yaratıcı ve net. Renkli kişiliği ve ilginç açıklamalarıyla tanınan Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Başkanı Prof. Dr. Osman Altuğ'la küresel ekonomik krizi ve 2010 yılı beklentilerini geniş bir çerçevede konuştuk.

Altuğ'a göre Türkiye, 15 Eylül 2008'de ABD'den başlayan küresel ekonomik krizden önce de krizdedi. Altuğ, iddiasını; bütçe, dış ticaret dengesindeki açık, ödemeler dengesi, istihdam ve Merkez Bankası'nın pozisyon açıklarına dayandırıyor. Altuğ, küresel krizin başarısız ekonomi politikalarına günah keçisi olduğunu belirterek, "15 Eylül öncesinde de ekonomi önden açık, arkadan açıldı. Ekonomi striptiz. Bu kriz başarısızlığı örttü. Kriz nedeniyle karton kuleler ve üçkağıt ekonomisi büyük zarar gördü. Şimdi de bir toparlanma ifadeleri... Bir bakıyorum İMKB yüzde 42 ile en çok kazandıran 4. bor-

sa. Yüzde 70'ü yabancıların elinde... İMKB, sanki dünyanın en gelişmiş 4. ekonomisinin borsası. Şirketlere bakıyorsun batıyor ama kağıtlar çıkıyor" diyor.

İMKB'nin bir kanser kuruluş olduğunu savunan Altuğ, kazanan kağıtların Türkiye ekonomisine katkı sağlayamayacağını söylüyor. Yükselen borsanın vatandaşları kazıklama metodu olduğunu ifade eden Altuğ, dolar kurundaki değişikliğide bu metoda bağlıyor. Başbakanın 'kriz teğet geçti' ifadesini umut satmaya benzeten Altuğ, ancak güzel yarınların bir türlü gelmediğini vurguluyor. Ekonomide çok kullanılan 'açık' kelimesini söylem sanatı olarak tanımlayan Altuğ, açık yerine zarar kelimesinin kullanılması gerektiğini paylaşıyor.

Üretim unutuldu

Ülkenin en önemli sorununun istihdam olduğunu kaydeden Altuğ, "Ancak iş bulma görevi özel sektöre bırakılmış" diyor. Türkiye'de üreticinin yeterince desteklenmediğini hatta kösteklendiğini kaydediyor. Özel sektörün önündeki tüm engellerin kaldı-

rilması çağrısında bulunan Altuğ, şu ifadeleri kullanıyor: “Devlet, istihdam edilen kişinin üzerinden yüzde 40’a yakın SSK primi kesiyor. Öte yandan 500 milyon TL’ye kadar faiz gelirleri vergi dışı. Böyle bir işsizlik ortamında işçi çalıştırıp 500 TL maaş, 500 TL’de deli dumrul vergisi ödüyorsun. Bu durumdan işçi de memnun değil işveren de. Üstelik sistem de bundan memnun değil. Günümüzde üreticinin önündeki en büyük rakip devlettir. Üretici bankaya gider, banka topladığı parayı devlete satar. Üreticiye para bulunmaz ama taşıt kredisine para bulunur. Araç sayısı milyonu geçer üretici sapır sapır dökülür. Oysa yollarda özel araçların değil TIR’ların görülmesi gerekir.”

Düşük kur yüksek faiz: deli gömleğidir

Düşük kur yüksek faiz modelinin ülkenin en büyük düşmanı olduğunu savunan Osman Altuğ, ucuz ithal mallar nedeniyle yerli üreticinin yok olmanın eşğine geldiğini aktarıyor. İthal malların yüzde 70 oranında süpermarketlerde satıldığını anlatan Altuğ, “Türkiye 60 yıl süpermarketsiz yaşadı. Ne oldu da bu iktidar döneminde yapamaz oldu. Aslında hükümetin politikalarını değerlendirmeye bile gerek görmüyorum. Çünkü bu yanlış bir sistemdir. Bu sistem Türkiye’ye giydirilmiş deli gömleğidir” diye konuşuyor. Düşük kur yüksek faiz modeline devam edebilmek için yüksek döviz rezervlerine ihtiyaç duyulduğunu anımsatan Altuğ, Türkiye’nin 600 milyar dolar iç ve dış borcu olduğunu söylüyor. Altuğ, eleştirilerini şöyle sürdürüyor: “Türkiye borcuna karşılık 70 milyar doları döviz rezervi olarak yabancı bankalarda tutuyor. 600 milyar dolara ödediğimiz yıllık vergi yüzde 22. Yani yabancı bankalardan yüzde 22 ile borç alıyoruz. Döviz rezervi adı altında da yüzde 5’le onlara satıyoruz. ABD’nin dahi 70 milyar dolar döviz rezervi yok. Döviz rezervinin yüksekliği borçlu ülkelerde itibari değil itibarsızlığı gösterir. Bu model Türk üreticisini rekabet gücünden yoksun bırakıyor. Bu işletmelerin kapanmasına kadar gidiyor.”

Bu modelin mecburi olup olmadığını Altuğ’a soruyoruz. Altuğ’a göre bu şartlar altında iktidar olmuş bir yönetimin başka da çıkış yolu yok. Altuğ, 1980 ile 2000 yılları arasında tam tersi bir uygulamanın olduğunu da belirterek, “Demek ki 20 yıl yanlış yönetilmişiz. Turgut Özal, Süleyman Demirel ve Necmettin Erbakan bir şey bilmiyormuş” diyor.

Temel sorun kayıt dışı ekonomi

Son dönemlerde istihdam kadar kamu finansman açığı içinde çanların çalınmakta olduğunu hatırlattığımız Osman Altuğ, açık kelimesi yerine zarar kelimesinin daha doğru bir söylem olduğunu belirterek, şöyle konuşuyor: “Kamu finansman açığını kapatmak için ya vergi almak gerekiyor ya da borç. Üretim tüketimi karşılamıyor. Türkiye’de iki tane ekonomi varsa iki tane de devlet var demektir. Bunlardan biri kanunlara uygun olan kayıtlı ekono-

mi. Bir de kanunun olmadığı kayıt dışı. Kayıt dışı ekonomi ile siyasetin finansmanı yapılır, iktidar olunur ve kayıtlı ekonomi ele geçirilir. Dolayısıyla ülke olarak kimden ne kadar borç aldığımızı kime ne kadar ödediğimizi bilmeyiz. Üstelik şunu da belirtmekte fayda var. Türkiye borç ödemiyor. Borç öteliyor.” Altuğ, Türkiye’nin en önemli sorununun işsizlik olduğuna dikkat çekiyor.

IMF’den borç almak kolay mı?

“IMF teknik bir kuruluş. Görevi serbest ticaretin kesintisiz devamını sağlamak. Kısa süreli kredi verir” diyen Altuğ, IMF’nin banka veya finansal kuruluş olarak görülmemesi gerektiğini söylüyor. Borç istenen bir kuruluşu tehdit etmenin de komik bir yaklaşım olduğunu savunan Altuğ, “IMF’de Türkiye’nin kredibilitesi 10-15 milyar dolar gibidir. Bizimkiler ise 60 milyar dolar istiyor. Sonra bizimkiler borç istediği kurumu tehdit ediyor. IMF’siz de olur diyorlar, süngüleri yavaş yavaş düşüyor. Son açıklamalarda gösteriyor ki IMF’nin istediği noktaya gelindi” diye konuşuyor.

Borcu 200 milyar dolara çıkmış Türk özel sektörü için bu iktidarın Milli Piyango olduğunu dile getiren Altuğ, borçlu özel sektör için en güzel iktidarın ‘düşük kur yüksek faiz’ politikasını yürüten iktidar olduğunu ifade ediyor.

SIYASETİN FİNANSMANINI HALK YAPMALI

Prof. Dr. Osman Altuğ, siyasetle ilişkisini ise şu sözlerle açıklıyor: “Turgut Özal’dan milletvekili teklifi geldi. Adnan Kahveci, Recep Yazıcıoğlu ve ben üç arkadaşlık. Bizim bir hedefimiz vardı. Siyaseti finanse edecek yeni bir model bulmak istedik. Adnan kardeşim çok erken gitti. Recep kardeşim ile de bütün Türkiye’yi dolaştık. Çok güzel anılarımız oldu. Her ilde bin kişi bulup siyasetin finansmanını halka yaptırmayı düşünmekti. Siyaset finansmanını halk tarafından yapılmadığı sürece politikacı olmak istemedik. Herkes eşit yüz lira verirse 83 bin kişi kendi verdiği yüz bin liranın hesabını soracaktı ve siyaset de vatandaşın hesap vermek zorunda kalacaktı. Bunun için büyük ilgi de gördük daha sonraları birçok parti bize teklifte bulundu ancak hiçbirini kabul etmedik

